

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Égész évre	12 kor.
Félévre	6 kor.
Negyedévre	3 kor.

Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetések díja:

Centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek.

Nyílt tér sora 40 fillér.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség

és kiadóhivatal:

Földes Ede

Könyvkereskedése

Bethlen-utca 2. sz. alatt,

hova egy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők

Kéziratok nem adatnak vissza.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kérjük t. olvasóinkat, sziveskedjenek lapunkra előfizetéseiket mielőbb megújítani, hogy a kellő számú példányok nyomtatása iránt intézkedhessünk. Előfizetési áraink: Egész évre 12 korona, félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. Az Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület tagjai — ha egyszerre fizetnek elő az egész évre — a „Közérdek”-et 10 koronáért kapják.

Országgyűlés.

A képviselőház elnökválasztása nagy parlamenti ünneppé lett. Nemcsak a külső kép, hanem a hangulat is ünnepeyes volt s nyomát sem lehetett látni az unalomnak, mely olyankor szokott beállítani, midőn valamely választás eredménye egy pillanattal sem képes. A nagy számban megjelent képviselők nyugodtan maradtak helyükön, és csak midőn a korrelnök a hat jegyző választása előtt rövid szünetet engedett, követeltek többen hangosan a választás szakadatlan folytatását.

Az eredmény az lett, hogy Apponyi Albert grófot 282 szavazattal 242 szavazattal elnökke választották. Harom szavazólap üres volt, 26 Komjáthy Béla, 1 Justh Gyula nevet viselte.

Midőn Apponyi Albert az elnöki emelvényre lépett, orkászert taps üdvözölte, és hosszabb ideig tartott, míg az elnök szóhoz juthatott. Beszó megindulástól rezgő hangon kezdett beszélni oly figyelem közt hogy az óráketyegést is meg lehetett hallani, s midőn arról szólt, hogy ama feltételek, melyekhez a parlamentaris kormányforma az uralkodói jogok gyökerlatát köti, mint biztosítják egyrészt azok maradandó összhangját a népakarattal, másrészt mint különítik el Magyarországot királyának jogkörét ama jogkörötől, mely Ő Felségét mint más országok uralkodóját megilleti: a függetlenségi párt, mely előbb a tapstól tartózkodott, adta meg a jelet a valóságos tapsviharhoz, és az a magas felfogás, mely az új elnök beszédében a parlamentarizmusról megnyilatkozott, csak úgy magával ragadta ezt a pártot is, mint a kormány pártját. Apponyi szónokla-

tának szépségei régóta ismeretesek hazánk határain túl is; de oly fényesen, mint ma, még alig beszélt és a siker is alig volt nagyobb a maiánál.

Az országgyűlés munkálataitól a legjobbat várhatjuk, mert Szeil Kálmán mint miniszterelnök, Apponyi Albert mint a képviselőház, Csáky Albin mint a főrendiház elnöke a magyar parlamentarizmus új korszakát jelentik, melyet joggal nevezhetünk arany kornak.

Közlekedési nehézségek városunkban.

— Beküldött. —

Még az októberi vásár alkalmával esett, hogy az esti 7 órai vonattal érkezve, fiakkerbe ültem, s hajtottam be a városba. Alighogy elindulunk, egy hátulról előbénk robogó jármű majdnem lesodorta a kocsimat, s ez valamivel odább még egyszer ismétlődött. Az első fordulónál pedig — hova nem volna felesleges egy lámpa — szinte beleütközénk egy szembejövő kocsiba, a sötétségnek miatta. — Nagy ügyel-bajjal mégis csak beérkeztünk, s én áldottam a sorsot, — nem a rendőrséget — hogy baj nélkül tustem ezen is.

E napokban ismét ez az utam volt. Most már a tapasztaltak után nem merem kocsiba ülni, gondolva, hogy testi épségem jóval biztosabb gyalogszerrel. Setét volt ugyan, de mint Enyeden ismerős ember, mégis csak átbándukoltam valahogy azon az utvesztőn, mely az indóház s a Szentkirály- és Magyar-utca közt elterül, az ő czeltalanul ide-oda ki- és betérő utaival. Mert kérem, ez egy igazi labirintus. Mért nem is vag már a város egy- szeles és egyenes utat-öz indóházától akár a Szentkirály-utczához, akár egy másikhoz, csak hogy szeleset és egyeneset? Hiszen fényes nappal találkoztam e tájon egyszer egy vasutról jövő idegen utassal, aki azt kérdezte tőlem: messze fekszik Enyed városa, hol és merre lehet oda eljutni?

De hagyjuk ez utat: visszatérek a magam sorához. Hát én — mint mondtam — ezen az utvesztőn érkeztem a Magyar-utczáig; s olyan jól esett, hogy me most a robogó kocsik nem haborgattak s most már nyugton

haladhatok tova a jó gránit-járdán. De hát ember tervez . . . ! Egyszer csak, majdnem a járda közepe táján, megbotlom valamibe, s egy erős rud ütését érzem a terdem táján. Még szerencse, hogy a sötétben orromra nem buktam: a gránit-járda kellőközepén egy vízzel telt nagy rudas cseber állott; s attól pár lépésre csendes enyelgést láttam de ez már nem érdekelt.

Tisztelt rendőrség! Nappal csak kikerülheti az ember ezeket a járda közepére lerakott vizes csebreket, mert meglátja; kikerül azokat még a setáló nőkön-seg is, nehogy leöntsek a ruháját. Igen, de este nem tudja ezt megtenni. — Kérünk tehát vagy jobb világítást, vagy a vizes csebreket s azok hordozóinak a rendőrség által való kellő gondozását. No meg a vasut tájékán levő utvesztőben a rohamos kocsihajtás moderálását. — Ha rendőreink vannak, hát hadd lögyék egy kis rühd is!

Tanítói járásköri közgyűlés.

Az alsófehérvármegyei általános tanító-egyesületnek abrubbanya-verespataki járásköre ez évi közgyűlését a verespataki állami iskola igazgató-tanítójának közbejött hirtelen halála miatt nem, amint hirdette volt, e hó 17-én, hanem 24-én tartotta meg.

E közgyűlésről meg kell emlékeznünk már azért is, mert a kör életjelt adott magáról; és e vidéken, hol ez a két község tanítói kara egymásra van utalva, jól esik, ha a magyar népnevelő napzamszámok bizonyosságot tesznek arról, hogy ők csakugyan akarják a népnevelést és ennek az ügyet előmozdítani.

A magyarosodás a tanítók kezébe van letéve, s bárha az ennek előmozdítását sürgető mikénti kérdés feltételét nem is láttuk a tárgysorozatban, találtunk mégis egyik felolvasásban tárgylagoságot ahhoz, hogy a tanítók ebből a hazaszeretet felebresztésére lelkesedést merítsenek.

A tárgysorozat első pontjának megfelelőleg Tóth István tartott minta-tanítást a IV. osztálynak a magyar nyelvtanból. A tanítás tárgya volt: egyszerű mon-

TÁRCSA.

Zeyk Domokos emlékezete.

(A héjasfalvi honvéd-emlékszobor 1901. évi október hó 20-án történt leleplezése alkalmából.)

Irtá: Gaal Mózsa.

Szekely dicsőség agg tündérregeje,
Leikemnek egykor édes öröme,
Rejtőzöl némán felszárad ködébe,
Lezártá ajkad e kor közönye.
Oh, fáj szívemnek a piaci lárna
Mely tömjént gyűjt s hazudva lelkesül . . .
Fejünk lehajtva a robotos igába,
A sárt tapossuk érzektelenül . . .
Ébredj, tündérregém: szekely dicsőség!
A hősök utját hintsek büszke rózsák,
Mesédnek szálait tündérek szőjjék . . .
Igezz meg újra! . . . Rideg a valóság.
S míg hallgatom, hadd hulljon könnyem árja,
S feledjem el, hogy népünk milyen árva.

Bérczes hazánknak órállója voltál,
Sziklánál is keményebb a szived;
S e szívben állott, mint szeplőtlen oltár
Legszentebb képe: hazád, nemzeted.
Tatár, török míg tűzhelyedre rontott,
Híven őrizted azok álmait;
És míg szived' lepték ezernyi gondok,
A hősi lélek a halálba vitt.
Elsíratott özvegy s apátlan árva . . .
De másé nem lett szekelyek hazája.

Ha kürt harsant és harcok riadója
Fejedelmi szektől bércezekig hatott:
„Csatára, szekely!” — fölpattanva lóra
Leróttad vérben a nemes adót.

Lett a szabadság diadalmi bered,
Csak a szabadság — másé a vagyon,
Gazdag vetést e föld másokéak érlett,
Te elte! gonddal, — ámdé szabadon.
Honszerzo ősök öröki ezt hagyták:
„Vérünk omoljon, eljen a szabadság!”

Ezt vedni karral — tanulá a gyermek;
Szeretni szívvel tanítá az agg;
Átadta nemzedék a nemzedeknek,
S törvénynyé tették muló századok.
Zsarnok ha jött ős jogokat tiporva:
A „szekely támad”, mint az áradat,
S a „szekely bánja” — feje hullt a porba;
A veres földből új virág fakadt,
Mely nőtt és nőtt . . . bár vaslábak taposták
Csodás virágod, ős szekely szabadság!

Szekely szabadság legnagyobb vitéze,
Eléd borul a lelkem e napon,
S mi gyermek-elmém' egykor megigézte,
Arról hadd zengjek büszkén, szabadon.
Lángtenger volt e föld s a két hazában
Végigvihartott, mint a kárhozat,
Félelmesen, vérforralón, sivárán:
Átok s dicsőség volt, mit ránk hozott.
„Csatára szekely!” — az ég mennydörögte,
„Hogy el ne vesszen e föld mindörökre!”

„Csatára szekely!” . . . S a maroknyi népben
Az ősök lelke ime feltamadott:
„Vérünk omoljon! . . . A szabadság eljen!
Fújjátok meg a harczi riadót!”
És támadott a szekely, mint a villám,
Ha felhőket hömpölyget a vihar,
Égő betűit az egekbe irván:
Hogy szolgálja lenni soha sem akar.

„No rajta . . . rajta . . . berbe-vett kozákok,
Vegyétek el hat veren vett hazánkat!”

Zeyk Domokos, te szekely, hős oroszlan,
Téged keresnek lelkem szemei . . .
Ott jársz elől, láng-karddal ostorozván
Szabadság-tiprók zsoldos ezreit.
Oh gyöngye ajk, be koldus a te hangod
Lefesteni a rettentő csatát!
Hogy zagnak-bugnak felrevert haragok!
Az agyü bömböl és halált okád.
Süvit a golyó — árad a vér patakja . . .
„Előre, szekely! . . . Ne légy senki rabja!”

S elől villog Zeyk Domokos kezében
A muszkavértől ittasult aczél,
S előbbre tör, mint örvényszem merészen,
Hogy visszadöbben tőle, aki él.
A ter szorul . . . és nő a lándza-erdő . . .
Kettétört karddal a hős egymaga . . .
Lehajlik a nap, fedí sűrű felhő . . .
S felharsan a kozák vezér szava:
„Ne bántsd, orosz, rabunk legyen, de — élve!”
S láng villan a Zeyk Domokos szemébe’.

„Mind gyáva az, ki rongy-életre vágyva,
Rabság keservén vált meg életet!
Lehervadt a szabadság virága . . .
Zeyk Domokos szabadnak született.”
És mint a gondolatnak villanása,
Kezében életelő pisztolya,
Ajkan mosoly s e szózat harsogása:
„Zeyk Domokos rabba nem lesz soha!”
A fegyver dörren — s önmagát legyőzve,
Szétzúzott aggyal hull az ősi földre.

Igy halt meg ő — és vége a mesének.
Az éjek-éje reánk szakadt.

datból összetett mondat alakítása, és az összetett mondat részeinek ismertetése. E tanítást a tanítók általánosan sikerültnek mondották ki.

Meg kell jegyeznünk, nem ártana, ha kimondatnánk az, hogy minden tanítónak kötelessége a tanítás bírálatában részt venni, mert így egészen más eszmecsere fejlődnek ki, mint ha csendes hallgatással jeleztetik a tanítás sikere.

Igen csinos és széles látókörre mutató megnyitó beszédet tartott Kávay István alelnök, az ezzel kapcsolatos jelentésében pedig fátoly nélkül tárta fel, hogy a kör a közelmúltban bizony keveset tett arra, hogy munkásságában újabb sikereket mutathasson fel. — Felmutatta a hiányokat, s rámutatott arra az utra is, melyen a körnek haladni kell.

Felolvasást tartott „A vallásos és erkölcsös értelem fejlesztéséről, mint nevelő eszközről, és a hazaszeretet felelősségéről a népiskolában“ cz. tételről Gart. Iren tanítónő.

Akkor, amidőn napról napra azt tapasztaljuk, hogy az állami iskolákkal a vallásosság veszt erejéből, hogy az állami iskolákból kikerülő ifjuság nem gyakorolja a templomlátogatást, hogy a modern neveléssel a családokból kiköltözködik az, ami eddig patriarchális tette a családi életet: jól esik, ha akad tanító vagy tanítónő, aki hozzá siet a vallásos értelem fejlesztéséhez.

Felolvasónő csinos felolvasásából sokat tanulhattak társai is, kik a tanügybarátokkal együtt osztozva élvezte, szívvel jött éljenzessel jutalmazták a nemes fáradságot s Szilágyi Etelka ajánlatára egyhangulag jegyzőkönyvi köszönetet is mondtak. Ezután Kávay István értekezése következett „a megyei tanszer-muzeum szervezéséről.“

Az értekezés válogatott s szépen rendezett iránya s az a gondos és fáradságos utánjárás, melynek alapján a tanszer-muzeum leteremtése érdekében a hallgatókat felolvasó meggyőző igyekezett, arra mutat, hogy Kávay meg a felolvasásaiban is nem a feltűnést keresi, hanem széles munkássággal a dolgok mélyére száll le, hogy itt is a tanügynek szolgáljon.

A felolvasás végzetével Mózes Mihály rendes tag indítványára jegyzőkönyvi köszönet szavazása mellett a kör elhatározta, hogy ezt az értekezést beküldi az általános tanítói egyesületnek.

Folytatólagosan a múlt gyűlés jegyzőkönyve lett felolvasva, melyet a közgyűlés javítás nélkül sanctionált.

Ezután elnök elrendelte a rendes elnök- és jegyzőválasztást. Beadott 24 szavazat. Ebből mint elnök Szilágyi Etelka esett 14, Kávay Istvánná 10, mint jegyzőre Veres Istvánná 16, Máthé Albertre 8.

Tehát elnök lett Szilágyi Etelka és jegyző Veres István.

Elnemult mind a diadalmi ének,
S eltöltünk jujjal egy felszázadot.
Tepett szívünkől évről-évre titkolt
Gyötrelmünk most már hangosan zokog:
Sok nincs közöttünk, aki tegnap itt volt.
Sokan hazátlan, bus zarándokok,
Hogy amig erről zeng a költő lantja,
Az énekest a könyve fojtogatja.

Rejtőzz a szívbe e napon keservünk!
Feltámadás, nem temetés e nap,
S a szent sírokra amig könyet ejtünk,
Szívünkben új csodás remény fakad:
Az nem lehet, hogy nyomorult-szegényen,
Koldus-keservvel tengődjünk tovább;
Az nem lehet, hogy belsorsunk kezében
Forogjunk guny tárgyul, mint gyáva báb;
Bűnünk vagy átkunk, a mi eddig sujta,
Múljon el tőlünk — és szüllessünk újra!

„Csatára szekely!“ — volt az ősi jelszó,
„Munkára szekely!“ — legyen a mai;
Akkor szeplőtlen volt a harci zászló,
Ezt kell ma újra visszaváltani.
S lobogjon fennen büszkén ez a zászló,
Irjuk rá, hogy: régi becsület,
És gyáva az, ki fel a pusztulástól,
Ha küzdeni e zászlóhoz siet.
Az ösök sirján támadjunk fel újra,
S nyíljék meg ajkunk nemes esküszóra:

Ugy áldjon Isten, mint igaz beszédünk
E szent helyen s e megszentelt napon,
Testvéri szívvel egy reménynek élünk,
S nem tántorit el semmi hatalom,
Hogy ezt a földet, drága mi hazánkat,
Elhagyja köztünk egy is hűtelen!
Az inség remét, mely fejünkre támadt,
Elűzi munka, hit és türelem.
Isten nevében karral, szívvvel, észszel
Ismét azzá lesz, aki volt, a szekely!

Semmi kifogásunk a megválasztott két tisztviselő ellen; hisszük azt is, hogy ügybuzgó vezetői lesznek a járáskörnek.

De azt megjegyezzük, hogy az eredményt nem a kör rendes tagjai szolgáltatták, mert ezeknek többsége Kávay mellett volt, hanem a pártoló tagok, kiknek kivétel nélkül teljesen jobb lenne, ha a tanítók belső ügyeibe nem avatkoznának.

Nem tudjuk, ad-e szavazásra jogot az alapszabály a pártoló tagoknak, vagy nem, mert egyetlen alapszabály sem volt a kör tagjainak birtokában. Ha ad természetesen meg kell a körnek a választás eredményén nyugodni; ha nem ad, természetesen más választást kell elrendelni.

Mindenesetre éppen a nevelés érdekében pro et contra legyen béke, mert az általános nevelés érdeke a haza és nem egyesek érdeke.

Nemzeti aspirációnk egyöntetű munkával, az egységes lelkesedés tüzevel érhet megvalósulást. Ez és így legyen!

Havasí.

Irodalom.

Egyházi Beszédok. Hirnevesebb külföldi egyházi szónokok művei nyomán írta Jancsó Sándor nagyenyedi ref. lelkész és theol. tanár. I. kötet. Kiadta Stein János Kolozsvárt 1902. Ára 4 korona. Az év és az egyházi élet legkiemelkedőbb alkalmaira írt ezen egyházi beszédok gondosan szerkesztett formában eszmegazdag tartalmat, vallásos melegséget s belőle természetesen fakadó szónoki hevületet tartalmaznak. Stílusukat szépen gördülő nyelvezet s a széppróza ügyesen alkalmazott virágai jellemzik, melyeken sehol sem érzik, hogy idegen eredetiek hatása alatt készültek. Bizonyosan nagy lelki gyönyörűséggel olvassák nemcsak a lelkészek, kik követendő szép mintákat találnak a csinos kiállítású kötetben, hanem mindazok, kik az eszmék világába szívesen felemelkednek. A kötetet a szerző előszava és Molnár Albert theol. tanár ajánlata kezdi meg. Az ajánlat végső szavait szívesen és meggyőződéssel alapján tesszük magunkévá: „Dicséretes munkát végzett s munkája termékenyítőleg fog hatni. Főleg egy kívánni valónk van: folytassa.“

Ezer magyar ifju könyve. Nemzeti ideál izléses kiállítású könyv jelent meg és küldetett be szerkesztőségünkhez. Kibocsátotta Ezer magyar ifju. Mindnyája egyetemi hallgató. Névsoruk a könyvben közölve van. A kérdés, amelylyel a könyv foglalkozik, ez: Mit akar a magyar ifjuság? S a jelige, amely alatt törekvéseit a magyar társadalomnak bejelenti, így hangzik: Istennel hazáért, királyért! Ez a könyv elolvasásra méltó, mert benne az a jelenség tárul elénk, mely szerint a nemzet ifjusága, a jövő cselekvés és munkásság nemzedéke érzésben és gondolkodásban elvált a most letörő, erkölcsi megfogyatkozott, férfiaságában elernyed, nemzeti múltból kifogott, léha és hajlongó nemzedéktől s a könyörületelt kiáltó országos szerveztlenség idején szervezeten és alhatatos törekvéssel, maga alkotta czél felé való bátor lépéssel tűnik elé. Az ezer ifju ideálja: megtölteni nemzeti tartalommal az ifjuságot, erkölcsi tisztává, testében edzetté, foglalkozásában komolylyá, becsületében erőssé, tulajdonságában bátorra és kitartóvá, czelja iránt nemesen lángolóvá tenni. Föltétele ennek, hogy szoros szervezetben éljen, a nemzeti emlékeket és hagyományokat lelke mélyén becsülje, a hazafias ünnepeken imponálóan jelenjen meg, se felelem, se közömbösség távol ne tartsa, a bányászó kávéházi életből ragadja ki magát a czédságnak ne csak hátat fordítson, hanem az ellen bátran lépjen, mint a szegedi ifjuság tette a zengerajók ellen, vigyen mulatásába is nemzeti tartalmat, adjon a magyar diák mulatásának is fajtát jellemző, magyarságát példázó jellegű, amire már Selmeczbányán kész szervezet találnak s amihez hasonló diák kurucz-brigádok alakításával terveznek. Föltétele ennek, hogy az ifjuság állandó szervezetet öhajít létesíteni a szegény diákok tandíjpenzének összehozására, továbbá az önművelésre és a faji öntudat erősítésére, tervet készít fogyasztási és hitel szövetkezetekre, a jellemképzésre. Minderről a már szervezetben élő ezer magyar ifju könyve ad hírt, valamint arról is, hogy több dologban immár túl vannak a készületen. Bizonyos, hogy az ifjuság működését, amely tanáraival is keresi a melegebb és közvetlenebb érintkezést, nagy figyelemmel kell kísérni. Az ifjuság, még ha törekvéseiben tévesztett utra lépne is, megérdemli az odaadó szeretetet, mert hiszen a mi ifjuságunk, a mi jövőnk reménye. Gáncs és kisebbités nem illeti meg egy oldalról sem; a szeretet tanácsával forduljanak hozzájuk, akiknek ez kötelességük. A könyv, amely csatlakozásra hívja az ország minden főiskolájának ifjuságát, Nagy József joghallgatónál (Budapest, Váci-u. 57. sz.) kapható. Ismétljük, hogy az ezer magyar ifju föllépése mindenkinek érdeklődésére rászolgál.

Stuart Mária. Annak a nagy tragédiának, mely 300 esztendővel ezelőtt a brit felszígen játszódtott le és azóta ezerszer ismétlődött költői művekben és szimpadokon, döntő okmánya most megjelent. Felnyírt pergamen lap ez, kelt Greenvichben, 1687. február 1-én Kacsaringós, középkori betűkkel ez a szó van alatta: Elisabeth. Ezt a szót az a kéz írta, amelyről egy festő hazánkia, Litzemayer Sándor, anyai skizzet csinált, míg ki tudta fejezni benne azt, amit itt a kéznek is beszélni kell, a gyűlöletet, az önvádat, politikai kényszert, a fanatizmust, az alsórendű asszonyoságot, mindazt, aminek akkor ebben a kezben reszketnie kellett; és ebből a kézből kinőtt a kép, Erzsébet királynő, amint aláírja Stuart Mária halalos ítéletét. És legördült a lilium karcsuságu szép asszony feje, aki szép volt és erőszakos, bűnös, de búneben is mindig nőies, aki olyan egészen nagyon asszony volt. Aki izlelgette a szerelem kelyhét, akinek szívét megejtették a tavaszok újra, meg újra és aki mégis mindig leányos maradt, mint a virág még akkor is fehér, akkor is virág, amikor a szél az ut porában hempergeti.

Ezt a nagy következő halalos ítéletet hű fasonmában adja Magyarországon először a Nagy Képes Világtörténet 137. füete.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője dr. Marczai Henrik egyetemi tanár, ki egyuttal e kötet írója is. Egy-egy kötet ára díszes felbörkötésben 16 korona; füzetekint is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés útján.

Vegyes hírek.

— **Gróf Széchenyi Pál** elhunyt földművelésügyi miniszter temetésén — amint budapesti tudósítónk jelenti — az „Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület“ képviselőiben vármegyénkbeli jelen voltak: Török Bertalan, gróf Bethlen Sándor, dr. Ebergényi Sándor országgyűlési képviselő, igazgató választmányi tagok, és Szekelyhidvi Viktor gazdasági egyleti titkár.

— **A reformáció emlékűnepe.** Szép ünnep volt a Bethlen-kollegiumban a múlt hó utolsó napján. A kollégiumi elöljáróság határozata szerint a tanárkar és ifjuság ünnepet rendezett a jelen évezred legnagyobb, legértékesebb és legáldásosabb szellemi forradalmának emlékére, melynek hevében ragyogó fényű drágakövek: a gondolatszabadság és protestantizmus születtek. Az ünnepet széppé tette a lelkesedés, mely imában, énekekben, zenében és szónoklatban nyilvánkozott; de gazdaggá, tanulságossá különösen az a nagyszabású emlékbeszéd tette, melyben Zayzon János vallásánár fejtegette és méltatta a reformációnak emlékeztetőnek nagy jelentőségét. Nagy tudással és mély meggyőződéssel készített tanulmány volt ez a beszéd, mely magas eszmei színvonalon tárgyalta a reformáció okait, történelmi szükségességét, a vallásos élet és tudományosság megújulásában való elvülhetetlen érdemeit. Kívánatos, hogy ez a tanulmány külön füzetben is megjelenjen, s így a nagy közönség számára is élvezhető legyen, mely az ünnepen nem hallhatta.

— **Vasuti leltári anyagoknak a helyi kisipar által történő beszerzése.** A kereskedelmi miniszter ur a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara kérésére elrendelte, hogy az egyes államvasuti üzletvezetőségek a 600 korona értéket túl nem haladó leltári anyag szükségleteket a jövő évi április hónaptól kezdve az üzletvezetőség területén élő iparosoktól szerezzék be. Ezen intézkedés folytán a vidéki kisipar és pedig a butorasztalos, lakatos, bádgos és rézműves, szita- és kefekötő iparosok is a vasutak tényleges szükségletének fedezésére befolyhatnak, mert az eddigi központi beszerzési mód gyakorlata helyébe a decentralizált beszerzési módot léptette életbe a miniszter ur, orvosolván a vidéki kisipar egy régi panaszát. A szükségelt anyagok szállítására beérkező ajánlatokat annak idejében részletesen fogja közölni kamaránk, de már most is figyelmébe ajánlja az érdekelteknek, hogy a tárgyak és szármok előírás szerinti vázrajzait a kamara irodájában fekösznek, hol az érdeklődők által a hivatalos órák alatt mindenkor megtekinthetők.

— **A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara** a földművelésügyi miniszter ur felhívására figyelmezteti a marhatenyésztő gazdaközönséget és a mézsáros iparosokat arra, hogy a börgyárosok általában arról panaszkodnak, hogy a magyarországi bőrök kevésbé felhasználhatók s értékükben veszítenek annak következtében, hogy a tulajdonosok a marhákat rendszeren a czombjukon sütővassal megbélyegzik s ezzel a bőr a legértékesebb helyen égési sebet kap. Saját érdekükben járnak el a gazdák tehát, amikor jövőre az ily bélyegzést az állatok szarván vagy állán végzik.

— **A kilenczedik osztályorsjáték.** Sohase volt szerencsére olyan nagyon szükségünk, mint most. Nagyön időszerű tehát a m. kir. osztályorsjáték kilenczedik osztályorsjátékának beköszöntése. Már nem új intézmény hazánkban az osztályorsjáték, hiszen nyolcz osztályorsjáték megkedveltette közönségünkkel, és meggyökerezett a beléje vetett bizalmat. Kifogástalan működése, kezelésének abszolút korrektsége, a szerencse eselyeinek rendkívül kedvező volta, nyereségeinek sokasága és nagysága, a sorsjegyek vásárlását mindenki számára könnyítő osztályrendszer a magy. kir. osztályorsjátékot népszerűvé, sőt egyenesen közzükséggé tették. A most kezdődő IX. osztályorsjáték első osztályára szóló sorsjegyek már kaphatók. Ennek az osztálynak húzását az idén november 21. és 22-én tartják meg.

— **A füzös cipő problémája.** A katona olyan boldog halandó, akit nem kötelez a divat, meg az időjárás, hanem csak a szabályzat. A katona „forsrif” szerint öltözködik. A forsrif többek között elrendeli, hogy a gyalogsági tisztnek csakis czugos cipőben szabad járni. Pedig régi nagy panasz már a tisztnek, hogy a minden tekintetben előnyösnek ismert füzös cipő viselését sem szolgálatban, sem szolgálaton kívül nem engedik meg. Hat itt egy nagy problémára bukkantunk. A füzös cipő alkalmazását a gyalogságnál hosszú évek tapasztalatai alapján rendelték el, mert megvan az a nagy előnye, hogy a menetek alatt még esős, nedves időjáráskor is könnyen a lábhoz idomul, a boka-izületeket állandón összefogva tartja s a lábat nem zárja el a levegőtől. A czugos cipőről mindez nem mondható. A lábhoz nem idomul s esős, nedves idő után csak hosszas preparálás után helyezhető használható állapotba. A leghátrányosabb oldala pedig az, hogy a lábnak szabad ide-odamozgást enged és így a bokaizületi izmok igen hamar kimerülnek, a levegőt elzárja a lábtól s emiatt sok ismert és kellemetlen lábbetegséget okoz. No, de hát a füzös cipő mégis csak száműzetést szenved s a tiszt kórok a czugos cipő kényuralma alatt nyögnek. Apró, de kellemetlen s égető problémája a gyalogos csapat tisztjeinknek, akik nem csak setalásra, hanem hivatásra használják a lábukat s melyen éreznek azok sorsával. A fejnek két szeme van s mégis mennyre tudnak fájni; hát mikor a lábnak egyszerre öt-hat szemre kezd fájni a czugos cipő kigyószorításai között! Mikor kemény menet közben a tisztikar fele sziszeg s úgy lebeg előtte a füzös cipő, mint az enyhülés tiltott edenye! Hajh, a reform-eszmék csak nehezen tudnak utat törni, még ha egy pár czugos cipő alakjában jelentkeznek is.

— **Hangverseny kedvelő sertés.** Egy szavahihető német újságban a következőket közlik: Huzumban egy kocza 12 malacot vetett. Nem tudni hogyan, nem tudni miért, elég, hogy a kocza malacait nem akarta szoptatni. A tulajdonos elkövetett minden lehetőt a vad, ellenszögölő állat lecsendesítésére s anyai kötelességének teljesítésére szorítani: a szomszédok is megkísérelték, de hiába, mert a fekevesztett kocza mindekit kiüldözött öljából. Mikor a kétségbeesés már a legmagasabb fokra hágott, éppen arra ment a falu kovácsa, aki nagy olvasottságu férfi híreben állott. Ez az ember a sikertelenség fölött nagyokat nevetve, a felől biztosította a kocza tulajdonosát, hogy itt csak a zene, meg a dal segít. Tessék csak valami szép melódiát enekelni és muzsikálni neki, majd meglátja, hogy úgy lefekszik a szoptatáshoz, mint a paracsolat. Mit volt: mit tenni, egy próba nem a világ, a fiu elővette a harmonikát, a gazda, meg a felesége megköszönte a torkát s tereztben rákezdtek egy melódiára, mely, úgy látszik, „veséig hatott,” mert a renitens kocza a „gyönyörű” hangokra megadta magát, lefeküdt s még maga édesgette csendesen grummolással malaczeit a szopásra. Hogy azután is mindig „hangverseny” mellett szoptatott-e a kocza, ezt nem írja a mondott újság.

Közgazdaság.

Néhány szó a sziktalajok kérdéséhez.

Ujabb időben a sziktalajok javítása, ezen — mezőgazdasági szempontból — olyannyira fontos kérdés iránt mind szélesebb körben kezdenek érdeklődni, s ámbár az eddigi kísérletek teljesen pozitív eredményre nem vezettek mindenütt, mégis csaknem bizonyosnak vehető, hogy a gypszben egy oly anyagot birunk, a melynek a javításnál feltétlenül szerepet kell juttatnunk. Különösen áll ez a meggyőződés a szikes minőségű nagyobb legelőknél, a melyek gypszszel kapcsolatos fültetéssel hasznavehetővé tehetők. Az ezen esetben alkalmazandó eljárás akarjuk a következőkben ismertetni.

Minden fa számára ásunk egy 0.5—1 méter mély gödröt, s ennek fenekén egy közönséges tányér-furóval lefurunk addig, míg a furó eléri az első víz-tartó réteget. Ezután a kifurt lyukat megtöltjük olyan gypszes homokkal, a melyben a gypsz 4—5%. — Ha a furást kitöltöttük, a gödör fenekéig ezt és az oldalakat jól behintjük gypszszel, s egy réteg homokot szórva erre, rá állítjuk az ültetendő fát. — Ha van

elegendő homokunk, úgy jó az egész gödröt most már homokkal kitölteni s a tányérra, közvetlenül a fa töve körül, egy 2—3 cm. vastag gyűrűt gypszből alkalmazni. Ha elegendő homok nem áll rendelkezésünkre, úgy használhatunk helyette valami jobb minőségű porhanyó földet is, de ezt már akkor gypszszel keverjük; egy réteg föld egy réteg gypszszel váltakozva töltetik a gödörbe egészen a földszinig. — A gypszréteg egészen csekély s minden földréteg csak igen vékonyan hintendő be gypszszel; a felhasználandó gypszmennyiség csak 1—2%-ot teszi ki az összes, a gödörbe szórt homoknak vagy földnek.

Az egész művelet nagyon egyszerű. Egy munkás a furóval egy nap alatt 20—30 furást is végezhet s így tányér-furóval 8—10 méterre 2—3 óra alatt le lehet menni. — Maga a fásítás pedig oly olcsó, hogy határozottan érdemes volna, ha ez iránt minél szélesebb körben érdeklődésnek. — Ha a fak növekedését gyorsítani akarjuk, nem szabad megfeledkezni a bővebb táplálék-adagolásról sem, s e tekintetben a műtrágyák nagy szolgálatot tehetnek.

A kedveltebb gyümölcsfák alanyai.

A gyümölcstermelésnek sikere nemcsak abban rejlik, hogy jó földben, gondos ápolásban s helyi-vel-közel állító- és műtrágyázás után tápanyagok adagolásában részesítsük őket, hanem főként abban, hogy megfelelően válasszuk meg azok alanyait. E tekintetben a kedveltebb gyümölcsfákat illetőleg álljanak itt a következők:

A cseresznyefa, vad cseresznye alanyra oltva, igen szép, terebélyes fát szolgáltat ugyan, de csak száraz fekvésű hegyoldalon díszlik, éppen ezért más fekvésben helyesebb azt sajmegeyre, vagy pedig közönséges meggyre oltani, amelyeken félmagas fáva lesz, bőven terem, de rövidebb életű.

A meggyfa alanyául legjobban használható a sajmegek és saját csemeték; vad cseresznyét nem jó alanyául választani, mert laza, idomtalan koronát alkot és keveset terem.

Az almafa saját vad alanyára, vagy az Orbay-alma sarjára oltva, szalás fát, a hollandi Szent-Ivánná oltva törpe fát s végül a francia Szent-Ivánná oltva, egészen törpe fát szolgáltat.

A körténél fél és egész törésű fák alanyául mindig vadkörtét használjunk. — Törpe fákhoz való alany: a birskörte, s ha ez a talajban nem díszlik akkor megfelelő még a galagonya is.

A kajszinbaraczk legtermészetesebb alanya az apró gyümölcsű szalkás, leveletlen husu, vad ugynevezett tengeri baraczk vad, csemetéje, csakhogy ez 5—6 éves korában már nem oly könnyen türi el az átültetést, mint a szilvára oltott. Ha nyirkos, hűvös talajba akarunk ültetni, akkor duránczi szilvák magcsemetét használjuk alanyul.

Az ősi baraczk alanyául saját magcsemetét nem igen használjuk, mert magvakról rosszul kelnek s vékony hajuk miatt nehezen oltathók, ezért nagyban való szaporításuknál mandulára legjobban oltani.

A szilváfa legjobban tenyészik saját magcsemetét vagy saját gyökérsarjára, ezért nagyban való szaporításánál csakis ez a megfelelő. — Törpe fák alá a kőkény használhatók.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda, és Papíráruhágyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

A pemetefü-czukorkának számos utánzata lévén, e helyen legközelebb megjelöljük azon gyógyszerárakat, hol az eredeti RETHY-féle készítmény kapható.

Árverési hirdetmény.

Alóírt község előjárása által közhírré tétetik, miszerint Maros-Ujvár nagyközség által 1902—1904. évekre haszonbérbe vett bor-italadó és husfogasztási adó beszedési joga folyó év nov. hó 18-án d. u. 2 órakor a község házában nyilvános árverésen haszonbérbe fog adatni:

Kikiáltási ár 4000 korona.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt, a község házában megtekinthetők.

A község előjárása.

Maros-Ujvár, 1901. október hó 28-án,

Römer József,

k. bír.

Kurta Károly,

k. jegyző.

Sz. 5238 901. tkvi.

Árverési hirdetmény kivonata.

A nagyenyedi kir. járásbíró mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy Alsófehér vármegye árverésére végrehajtónak Ruszán Laureán és társai paczalkai lakosok végrehajtást szenvedők elleni 800 kor. tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében a paczalkai 98 sz. jkben foglalt A + 1-16. 18-27. rendszám ingatlanokra összesen 3100 korona beszárlat az árverést elrendelte, és hogy a fenn megjelölt ingatlanok az 1901. évi november hó 19-ik napján d. e. 10 órakor Paczalka község házában megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok beszárlatának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt övédeképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított letéti elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságtól.

Nagy-Enyeden, 1901. évi augusztus hó 27. napján.

Vincenti,

kir. járásbíró.

3643 1-1

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár p. t.

Alaptőke: 200,000 korona.

Elfogad betéteket évi 5%-ra. Előnyös kölcsönt nyújt váltóra és betáblázásra.

Nyitva minden hétköznap délelőtt 9—12 óráig.

3670 22

Fogorvos

PERL JÓZSEF

American Dentist

Amerikában kiképzett Plombeur e hó 6-án Nagy-Enyedre érkezik.

Készít műfogakat és légnymatu fogsorokat vulcanitban és aranyban. — Korona- és htdmunka (szájpadlás nélküli).

Végez mindennemű fogorvosi műtetteket, u. m. fogaknak teljesen fájdalom nélkül való kihuzását, fogak és gyökerek tömését arannyal és más jónak bizonyult tömőanyaggal.

Lakása: „Két Hattyu” szálloda 8. sz.

Rendel d. e. 9—12-ig, d. u. 2—5-ig.

Tartózkodási idő 8 nap.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetés 10 szóig 40 fillér, azon túl minden szó 4 fillér. A hirdetés helyegdíjmentes. Levélbeli tudakozódásra szivesen válaszolunk, ha postabélyeg mellékelik. Hirdetéseket a kiadó-hivatal vesz fel.

Aki állást vagy személyzetet keres, küldje be címét a német helyszerzőnek a következő címmel: Stellen-Boten Braunschweig.

Árverési hirdetés.

Alóírt község előjárása által közhírré tétetik, miszerint Maros-Ujvár nagyközség tulajdonát képező vásárvám szedési joga 1902. 1903. 1904. évekre folyó év november hó 11-én d. u. 2 órakor a község házában nyilvános árverésen haszonbérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a községi irodában megtekinthetők.

A község előjárása

Maros-Ujvár, 1901. október hó 20-án.

Römer József,
k. bíró.

3635 3-3

Kurta Károly,
k. jegyző.

BALLA BÉLA

főváros mintájára berendezett friss hus és finom hentes-
áru különlegességek üzletét ajánlja.

Hol található naponta frissen vágott legjobb minőségű marha-, borjú-, sertés- és juh-hus, ugyancsak finoman páczolt sonka, nyelv és mindenemű húsfelek; fehér sózott, füstölt és paprikázott szalonnák, hazi olvasztású sertés-zsir. Többféle finom kolbász-áru, szalvaládé és tormás-virsli.

A t. fogyasztó közönség szíves figyelmébe kívánom ajánlani, hogy üzletem ujjaalakításánál hentes-műhelyem is újabb találmányu gépekkel láttam el, hol kiváló szakismeretű egyének által készülnek finom hentes-áruim, melyek felülmúlhatlanul jobbak, mint az idegen helyekről ide hozatott és másod vagy harmad kezéből megszerezhető hentes-áruk.

Előnyösen ismert jó hírnevű üzletemben személyes vezetésem alatt történik egy kiszolgálás, mint minden, ami nagybecsű vevőim teljes megnyugtatására szolgál, hogy minden irányban figyelemmel és pontossággal lesznek kiszolgálva.

Szalonna és zsír nagybani vételénél igen előnyös árkedvezmény nyújtatik.

Szíves pártfogásukat kérve, nagybecsű vevőköröm figyelmébe ajánlva magam

kiváló tisztelettel

BALLA BÉLA.
Nagy-Enyed.

3590 16-*

Nagy megtakarítás

érhető el a ruhák
vegyszeti festése és tisztítása által.

Műhelyem a női ruhák vegyszeti
úton való tisztításához a legújabb
találmányu géppel látam el.

A legújabb módszer szerint tisztítok bármily
dúsan díszített selyem vagy gyapju ruhákat
minden fejtés nélkül, egészben, szép tisztán és
gyorsan, úgy, hogy színüket és állásokat nem
hagyják el.

VARGA FERENCZ
Nagy-Enyed, Alsözeg-utca 4.

3611 6-20

**Az emberi erő
megújítására**

és hanyatlásának megakadályozására páratlan szert találtak fel. Akik
érette irnak, ingyen kapnak egy próba-esemélyt s egy száz lapos
könyvet. Ez az a csodaszert, mely már ezeket mentett meg, akik
pazarul bántak ifjúságukban az istenadta életével. Alulírt jótékony-
célu intézet ezek számára küld a csomagban orvosszert és használati
utasításokat. Ezzel a házi orvossággal mindenki önmagát gyógyíthatja.
Évek óta tartó testi és szellemi gyengeséget sikerrel lehet vele gyó-
gyítani. Különösen azok számára való az orvosság, akik otthonukat
orvoslás céljából nem hagyhatják el. A bérmentzett levelet a követ-
kező címre kell küldeni: State Medical Institute 94 Elektron
Building, Fort Wayne, Ind. America. 3629 5-*

Van szerencsem a n. é. közönség tudomására
hozni, hogy helyben, a Magyar-utca 43. számú
házban

nagy kosáráru-raktárt

letem, hol az összes gyáramból kikerülő
mindennemű kosáráru a t. vevőközönség rendel-
kezésére állanak; ugyanazon árak mellett, mint
azok eddig egyenest a fegyintézetben levő gyáram-
nál voltak beszerezhetők.

Kívánatra nagy illusztrált árjegyzékeket ingyen
és bérmentve küldöm.

Rendkívüli, az árjegyzékben elő nem forduló
tárgyakról — mint pl. a szakmába vágó díszmü-
tárgyak, a gazdaság körül használatos kosarak,
szekérkasok stb. — költségvetéssel mindenkor s
szívesen szolgálak.

Kiváló tisztelettel

KRÁLIK VILMOS
kosáráru-gyáros.

3610 9-20

Nagy választék saját készítményű gyermek-
kocsikban.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző
közgei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (IX. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felül-
vizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása 1901. november hó 21. és 22-én tartatik meg. A huzások a Magyar
királyi állami ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a
huzási teremben (IV., Eskü-tér, bejárat a Duna-utca felől). — Sorsjegyek a Magyar Kir. Szab.
Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1901. évi november hó 3-án.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.

Lónyay.

Hazay.

3638 1-1

Tánger József ezelőtt **Vajda Péter**

általános közkedveltségnek örvendő férfi- és női divat-üzlete

NAGY-ENYEDEN.

Ajánlja az őszi és téli, valamint iskolai idényre már teljesen beérkezett igen sok szép
és olcsó újdonságait, u. m.:

Férfi- és fiu-kalapok, ingek, gallérok, nyakkendők,
Kézelők, zsebkendők, a legjobb és a legtartósabb **czipők, harisnyák,**
Alsóruházatok és férfiruha-kelmék igen nagy választékban.

Nemkülönbön raktárom *női divat-osztályát* a legújabb

Színes és fekete selymek, bársonyok,

Gyapju és gyapot ruhaszövetek,

Fekete női ruhakelmék,

Flanelek és nagyon szép mosó barchetok,

Téli kendők, sálók,

A legújabb ruhadiszek, bellés -tb. stb. árukkal dúsan felszerel-

tem és azt olcsó szabott áron bocsátom a n. é. hölgyközönség rendelkezésére.

A midőn még igen tisztelt vevőimnek üzletem iránt már eddig is tanusított szíves
bizalmát megköszönöm, ígérem, hogy azt jövőre is kiérdemelni és megtartani mindig
főtörekvésemnek tartom.

Magam a n. é. közönség jóindulatu pártfogásába ajánlva, maradok

kiváló tisztelettel

Tánger József.

3594 8-12

Zamatos Cuba-kávé fél kiló 70 krtól kezdve kapható!

Tisztelettel tudatom, hogy 32 éves üzletemet

főtéri saját házamba költöztettem át,

a megyei hiddal átellenben, — hol is szép tiszta, kényelmes, világos és kellő nagy
helyiségben vannak nagy részben újonnan érkezett cikkek minden kívánalomnak meg-
felelőleg berendezve és így a gyors kiszolgálás biztosítva van. Mivel pedig a nagy ház-
bért nem kell az árukra számítanom, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy az összes
árakat jutányosabban árusíthatom el. Tisztelt vevőimet — kiknek 32 éves szíves párt-
fogásukat a legalázatosabban megköszönöm — kérem ezen jóságos támogatásukkal új
üzletemet is megajándékozni.

Megjegyzem, hogy üzletemben az összes cikkek a magyar gyártmány termékei,
csakis amit itt meg nem lehet kapni, idegen. Különösen ajánlom a legjobb magyar
gyártmányu zsebkéseket, evőeszközöket, kanalakat, mozsarakat, pipere-szappanokat, fog-
keféket, pénz- és dohány-tárczákat.

Az új üzlet május hó 6-án nyílt meg.

Egyben bátorkodom tudatni, hogy mindenkinek, ki üzletemet becses látogatásával
megtisztelni szíveskedik, vásárlásához kellemes ajándékot fogok mellékelni.

Szíves köszönetemet ismételve, becses látogatásukat kérve, maradok

teljes tisztelettel:

BISZTRITSÁNY LAJOS.

3312 45-52

Aussigi legerősebb rézgálicz és permetező-gépek, beocsini
román- és portland-czement leszállított áron szintén kaphatók.

Egy Wertheim pénzes-szekrény íróasztallal olcsó áron eladó.

Bármily cikkekre megrendelést elfogadok és gyorsan megszerzek.

A múlt évben oly jónak bizonyult gyémánt acél-kaszák (jótállás mellett) megérkeztek.

Nickel- és alpacca-kanalakat leszállított áron ajánlok.

helyben ház-
Egész évre
Fél évre
Negyedévre

Egyes szám

Hír-
-centiméter
-dők és gyáros

Nyílt té

Kérjük
seiket mi
nyomatás
Egész év
kor. Az
- ha
Közérde

(-s)
megnyit
komoly

Eddig
nyalata
már az e

Kiben
ellenzék
agilitás
nagy tö

Az er
az 5 p
legfelel

e kisde
veszede

szállásc
nagyob

Adja
az öt k
zetes a

dr. a
benne
mert v

Egy
név és
zája

kerülje
vezere

Nál
vezere

házb

Sze

Nehez
a her

berek

Mi
tembe

A lel
ség a

patró
mási

zöld
virág

utca
mi a

A
egész

Az
elese
miko
van
Roco
Giov
sága
tokk
a fa
arat